

Kedves testvérek!

Isten minden esztendőben Édesanyánk, az Egyház által a „hívőknek azt a kegyelmet juttatja, hogy a húsvétot a Szentlélek örömeiben várják” és „megtisztult szívvel az élet teljességére jussunk Jézus Krisztus, a mi Urunk által” (vö. nagyböjti 1. prefáció). Így egyik húsvétól a másikig a megváltás teljessége felé haladunk, melyben Krisztus húsvéti misztériumának köszönhetően már részesültünk: „Mert megváltásunk még reménybeli” (Róm 8,24). Az üdvösség e titka, ami már földi életünk során is működik bennünk, egy dinamikus, az egész teremtést és a történelmet is átfogó folyamat. Sőt, ahogy Szent Pál apostol megfogalmazza: „Maga a természet sóvárogva várja Isten fiainak megnyilvánulását” (Róm 8,19). Ennek kapcsán szeretnék néhány gondolatot megosztani, hogy ezek kísérjenek minket a megtérés útján az előttünk álló nagyböjti időszakban.

1. A teremtés megváltása

Krisztus halálának és feltámadásának, a húsvéti szent három napnak az ünneplése mint az egyházi év csúcspontja annak tudatában hív minket megélni az előkészület idejét, hogy a Krisztushoz való hasonlatosságunk (vö. Róm 8,29) Isten irgalmasságának mérhetetlen ajándéka.

Aki Isten gyermekeként, megváltott emberként él, aki hagyja magát a Szentlélek által vezetni (vö. Róm 8,14), aki Isten törvényét, kezdve a szívünkbe és a természetbe írt törvénytől, felismeri és tettekre is váltja, annak élete a teremtett világ javára fog szolgálni, és részt kap a teremtés megváltásának művében is. A teremtés emiatt is várja – ahogyan Szent Pál írja – Isten fiainak megnyilvánulását, ami arra utal, hogy mindazok, akik Jézus húsvéti titkának kegyelmét befogadták, a maga bőségében élvezik gyümölcseit, és meghívást kaptak arra, hogy annak teljességét az emberi élet megváltásában maguk is elnyerjék. Amikor Krisztus szeretete a szentek életét – a lélek, a szellem és a test dimenziójában – átformálja, ők Istent dicsőítik, és imádságukba, szemlélődésükbe, művészetükbe a teremtményeket is bevonják, ahogyan ez Assisi Szent Ferenc Naphimnuszában (vö. Laudato sí' kezdetű enciklika, 87.) csodálatosan megmutatkozik. Sajnos ebben a világban a megváltás alkotta harmóniát szüntelenül fenyegeti a bűn és a halál negatív hatalma.

2. A bűn pusztító hatalma

Ha nem Isten gyermekeként élünk, akkor gyakran pusztító módon viselkedünk felebarátainkkal és más teremtményekkel – és magunkkal – szemben is, mivel többé-kevésbé tudatosan abból indulunk ki, hogy mindent a magunk kedve szerint használhatunk. Emiatt eluralkodik a mértéktelenség, és az így kialakuló életmódunkkal túllépünk azokon a határokon, amelyek tiszteletben tartását ember voltunk és a természet maga is megkívánná. Engedünk a határtalan vágyaknak, amelyekkel a Bölcsesség könyve a hitetleneket jellemzi, azokat, akik cselekedeteikben sem Istenre nem gondolnak, sem pedig reményük nincs a jövőre nézve (vö. Bölcs 2,1–11). Ha nem adjuk át magunkat újra és újra a húsvéti ünnepnek, és nem tartjuk szemünk előtt a feltámadást mint célt, akkor nyilvánvaló, hogy végül a „mindent és azonnal” és a „mindig többet birtokolni” logikája győzedelmeskedik.

A bűn minden rossz okozója, mint azt mindnyájan jól tudjuk. Amikor először felütötte a fejét, megtört az emberek közössége Istennel, egymással és a teremtett világgal, amelyhez testünk révén különösen is kapcsolódunk. Az Istennel való kapcsolat megrendülésével az emberiség és a számára elgondolt környezet között fennálló harmónia is csorbát szenvedett, az Édenkert pedig pusztává vált (vö. Ter 3,17–18). Ebben az esetben arról a bűnről van szó, ami az embert arra vezette, hogy magát tartsa a teremtés istenének, úgy lássa magát, mint abszolút uralkodót, és a világot nem az Isten által meghatározott célra, hanem saját érdekében, illetve embertársai és más teremtmények kárára használja.

Ha Isten törvényét, ami a szeretet törvénye, elhagyjuk, akkor a hatalmasok törvénye fog érvényre jutni. A bűn, ami az emberek szívében lakozik (vö. Mk 7,20–23) – és kifejezésre jut a kapzsiságban, a mértéktelen jólét utáni vágyban,

a közönyösségekben a mások és gyakran a saját boldogulásunkkal szemben – a teremtett világ, az embertárs és az ember által létrehozott környezet kizsákmányolásához vezet a kielégíthetetlen mohóság következtében, ami minden kívánság teljesülését jogosnak tartja, és előbb vagy utóbb elpusztítja azt is, akit uralma alá vetett.

3. A megbocsátás és a bánat gyógyító ereje

Mindezek miatt a teremtés számára sürgető, hogy Isten fiai és leányai, mindazok, akik „új teremtéssé” váltak, megnyilvánuljanak: „Mindenki, aki Krisztusban van, új teremtmény. A régi megszűnt, valami új valósult meg” (2Kor 5,17). E megnyilvánulás által a teremtés maga is húsvéttá válhat, megnyílhat az új földnek és új égnek (vö. Jel 21,1). A húsvéti út éppen arra hív minket, hogy keresztény arcunkat és keresztény szívünket megújítsuk a bánat, a megtérés és a megbocsátás által, és így a húsvéti misztérium kegyelmének teljes gazdagságát megélhessük.

Ez a „türelmetlenség”, a teremtés várakozása beteljesül, amikor Isten fiai megnyilvánulnak, vagyis minden keresztény és minden ember elszánja magát arra, hogy a megtérés e „szülési fájdalmát” magára vegye. Az egész teremtett világ velünk együtt „fel kell hogy szabaduljon a mulandóság szolgai állapotából az Isten fiainak dicsőséges szabadságára” (Róm 8,21). **A nagyböjt a megtérés szentségi jele. Arra hívja a keresztényeket, hogy a húsvéti misztériumot a saját személyes, családi és társadalmi életükben tartalmasabban és konkrét formába öntve megvalósítsák, különösen is a böjt, az imádság és az alamizsnálkodás által.**

Böjtölni annyit tesz, mint megváltoztatni magatartásunkat embertársainkkal és a teremtményekkel szemben: attól a kísértéstől, hogy mindent „felfaljunk”, eljutunk az arra való alkalmassáig, hogy szeretetből szenvedjünk, ami be tudja tölteni szívünk ürességét. **Imádkozni nem más, mint megtanulni lemondani a bálványimádásról és az egónk önelégültségéről, és beismerni, hogy szükségünk van az Úrra és az ő irgalmára. Az alamizsnálkodás annyit tesz, mint hogy túllépünk azon a balgaságon, hogy csak magunknak élünk, csak magunknak halmozunk fel abban a téveszmében élve, hogy így biztosíthatjuk a jövőt, ami nem is a miénk.** Ezekkel az eszközökkel ismét meglelhetjük az örömet abban a tervben, amelyet Isten a teremtett világba és a szívünkbe vésett: szeretni őt, a testvéreinket és az egész világot, és ebben a szeretetben megtalálni a valódi boldogságot.

Kedves testvérek, Isten Fiának „nagyböjtje” a teremtés pusztaságába való belépés volt, azért, hogy azt újra Isten jelenlétének kertjévé tegye, azzá, ami a bűnbeesés előtt volt (vö. Mk 1,12–13; Iz 51,3). Böjtünk során mi is ezt az utat szeretnénk bejárni, azért, hogy a teremtett világnak elvigyük Krisztus reménységét, aki azt „a mulandóság szolgai állapotából felszabadította az Isten fiainak dicsőséges szabadságára” (Róm 8,21). **Ne hagyjuk, hogy ez az alkalmas idő haszontalanul teljen el!** Kérjük Isten segítségét, hogy rátaláljunk a valódi megtérés útjára. **Hagyjuk el az önzést és az önmagunkra irányuló figyelmet, és forduljunk Jézus húsvétja felé; váljanak szükségét szenvedő testvéreink felebarátainkká, akikkel testi és lelki javainkat megoszthatjuk.** Így életünk konkrét cselekedeteiben megvalósul Krisztusnak a bűn és a halál felett aratott győzelme, és ezzel az ő átalakító erejét a teremtésre is lehívjuk.

Vatikánváros, 2018. október 4-én,

Assisi Szent Ferenc ünnepén

Ferenc pápa